

Велике перетворення: що таке Зелена угода ЄС і як вона має змінити Європу

Зміни клімату та забруднення довкілля — універсальна загроза для Європи та цілого світу. 28 листопада 2019 Європейський Парламент ухвалив [резолуцію](#) «Про надзвичайну ситуацію в галузі клімату і довкілля у Європі та на планеті», якою фактично оголосив надзвичайний стан у сфері клімату. Своєю резолюцією Європарламент закликав Єврокомісію розробити законодавчі та бюджетні пропозиції, щоби обмежити глобальне потепління на рівні нижчому 1.5 °С.

У відповідь на це звернення та задля подолання екологічних загроз, перед якими опинилася Європа, у Європейському Союзі створили стратегію — Європейську Зелену угоду, яка має перетворити Європу на перший кліматично нейтральний континент, а ЄС — на сучасну ефективну та конкурентну економіку без викидів парникових газів та незалежну від викопних ресурсів. Зелена угода є, власне, дорожньою картою заходів, які допоможуть ЄС досягти поставлених цілей.

Офіційно Зелена угода була представлена Президенткою Європейської Комісії Урсулою фон дер Ляен у Європарламенті 11 грудня 2019 року. У Єврокомісії за виконання угоди відповідає Виконавчий віцепрезидент Франс Тіммерманс.

Які сфери має змінити Зелена угода?

Енергетику — ЄС поступово відмовляється від викопних джерел енергії та переходить до відновлювальних;
промисловість – перехід до циркулярної економіки з нульовими викидами;
будівництво та ремонт – забезпечення «чистого» будівельного циклу;
стійка мобільність – сприяння розвитку стійкого та екологічно чистого транспорту;
сільське господарство — нова аграрна стратегія «Від лану до столу» передбачає зменшення до 2030 року хімічних пестицидів на 50%, зменшення застосування добрив та збільшення органічної площі, розвиток альтернатив хімічним пестицидам, створення інноваційних методів адаптації до зміни клімату.
чисте довкілля — буде ухвалено плани дій щодо якості води та забруднення повітря, які передбачатимуть перегляд стандартів якості повітря, згідно з вимогами Всесвітньої організації охорони здоров'я, перегляд заходів ЄС з подолання промислового забруднення, спричиненого великими промисловими об'єктами, буде створено нову стратегію у галузі хімічних речовин;
захист екосистем Європи — передбачає створення Стратегії ЄС щодо розвитку біорозмаїття до 2030 року, підготовку нової стратегії лісового господарства ЄС із цілями щодо відновлення лісів у Європі.

Як відбуватиметься перехід?

У січні 2020 року Єврокомісія представила інвестиційний план «Стала Європа», який є фінансовою стратегією Зеленої угоди. Ця стратегія передбачає залучення державних і приватних інвестицій на суму щонайменше 1 трлн євро протягом наступного десятиліття для реалізації заходів у рамках Зеленої угоди. Половина коштів надійде з бюджету ЄС.

Механізм справедливого переходу, який повинен залучити щонайменше 100 мільярдів євро протягом 2021-2027 років, допоможе полегшити соціально-економічний вплив переходу на працівників і громади, які найбільше постраждали від змін. У травні 2020 року Комісія [запропонувала](#) позику державному сектору для підтримки зелених інвестицій у регіони, залежні від викопного палива.

Що вже зроблено?

У березні цього року Європейська Комісія представила проєкт Європейського кліматичного закону, який має закласти правове підґрунтя Зеленої угоди та зафіксувати поставлені цілі у сфері захисту клімату. У цьому законі Єврокомісія пропонує юридично закріпити основну ціль — до 2050 року досягти нульового рівня викидів парникових газів. Комісія також провела публічні консультації з громадянами та усіма зацікавленими сторонами, щоб разом розробити заходи у сфері захисту клімату.

У травні ЄК представила Стратегію Європейського Союзу щодо біорозмаїття. Мета цієї Стратегії — імплементувати комплекс заходів, щоб зупинити знищення рідкісних видів на планеті, усунути фактори, через які вимирають ці види, подолати, зокрема, нераціональне використання землі та моря, надмірну експлуатацію природних ресурсів і забруднення довкілля. Серед головних цілей Стратегії біорозмаїття: збільшити заповідні території, зупинити знищення запилювачів, посадити три мільярди дерев до 2030 року, виділити 20 млрд. євро на рік для порятунку біорозмаїття.

У травні Європейська Комісія також представила Стратегію ЄС «Від лану до столу», яка передбачає перехід до стійкої харчової системи, гарантуватиме продовольчу безпеку, забезпечить доступ до здорового харчування, дотримуючись при цьому захисту довкілля. Такий підхід повинен зменшити вплив харчової системи ЄС на навколишнє середовище і зміну клімату та підвищити її стабільність, захистити здоров'я громадян і забезпечити інтереси економічних операторів.

Єврокомісія також представила [нову промислову стратегію](#) для Європи, щоб забезпечити перехід європейського бізнесу на кліматично нейтральне виробництво та цифрове майбутнє.

Оскільки 99% європейського бізнесу — це малі та середні підприємства (МСП), на які припадає 50% валового внутрішнього продукту ЄС, і вони забезпечують дві третини робочих місць, Єврокомісія також запропонувала [нову Стратегію малого та середнього бізнесу](#). Вона має забезпечити інновації в МСП, подолати бюрократію та гарантувати кращий доступ до фінансів.

Попри пандемією COVID-19, Європейська Зелена угода залишається ключовою метою ЄС на найближчі десятиліття. Окрім перелічених заходів, багато інструментів все ще формуються і будуть формуватися протягом 2020-2021 років, щоб забезпечити реалізацію поставлених цілей, головна з яких — перетворити Європу на перший кліматично нейтральний континент у світі.